

Σύγχρονα καθεστώτα κινητικότητας: Άσυλο, Διασπορά, Διαεθνικότητα, Νομαδισμός
(Ε)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	431106	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονα καθεστώτα κινητικότητας: Άσυλο, Διασπορά, Διαεθνικότητα, Νομαδισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράφτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις - εργασίες		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/SOC242/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- έχουν αποσαφηνίσει βασικές έννοιες γύρω από τη μεταναστευτική κινητικότητα και να την έχουν εντάξει σε ευρύτερες κοινωνικές διαδικασίες και σχέσεις.
- έχουν εξοικειωθεί με τη σχετική βιβλιογραφία και συζήτηση
- είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τα διαφορετικά καθεστώτα κινητικότητας και να τα εντάσσουν στις σχετικές θεωρητικές και πολιτικές συζητήσεις
- μπορούν να διερωτηθούν γύρω από τις δυνατότητες εμπειρικής διερεύνησης των διαφόρων καθεστώτων κινητικότητας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Ομαδική εργασία

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

.....

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άλλες...

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

.....

- Καλλιέργεια αναστοχαστικής σκέψης και κριτικού στοχασμού,
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων εργαλείων:
βιβλιογραφική αναζήτηση
Εκπόνηση project: αυτόνομη ή ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει τις μετακινήσεις ανθρώπων σε παγκόσμιο επίπεδο, αναλύοντας τις μορφές και καθεστώτα κινητικότητας, από την προσφυγιά και το μεταναστευτικό έως τις νέες μορφές

νομαδισμού. Εστιάζει στις έννοιες του ασύλου, της διασποράς, της διαεθνικότητας και της επισφαλούς κινητικότητας. Διερευνώνται επίσης οι πολιτικές ελέγχου της κινητικότητας, τα σύνορα, οι ταυτότητες και τα βιώματα των μετακινούμενων υποκειμένων. Το μάθημα συνδέει τις εμπειρικές έρευνες με θεωρητικές επεξεργασίες γύρω από την κινητικότητα και την παγκοσμιοποίηση.

Οι ενότητες που θα καλυφθούν είναι οι παρακάτω:

- Το παράδειγμα της/των κινητικότητας/ων
 - Η κινητικότητα ως παράδειγμα
 - Η κινητικότητα ως στοιχείο της ρευστότητας του σύγχρονου κόσμου
 - Κινητικότητα και μετανάστευση
 - Η "κινητική στροφή"
 - Μορφές κινητικότητας
 - Urry vs Bauman
- Η έννοια του καθεστώτος και η αυτονομία της μετανάστευσης
 - Μεταναστευτικό καθεστώς
 - Έλεγχος vs/και αυτονομία της μετανάστευσης
 - Εν κινήσει κοινά (mobile commons)
 - Το δικαίωμα στην πόλη
- Προς μια γενεαλογία της ρύθμισης της κινητικότητας
 - Η ιδέα της διεθνούς/παγκόσμιας ρύθμισης της κινητικότητας
 - Μεσοπόλεμος, εκτοπισμοί, «ανταλλαγές πληθυσμών»
 - Η γέννηση του πρόσφυγα
- Η μεταπολεμική ρύθμιση της μεταναστευτικής κινητικότητας
 - Το διεθνές/παγκόσμιο υπόβαθρο μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο:
 - Υπερπληθυσμός
 - Οικονομική ανάπτυξη
 - Παγκόσμια διακυβέρνηση
 - ΜΚΟποίηση
 - Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
 - Η μετανάστευση ως εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης
 - Περιοριστικές πολιτικές και αλλαγή παραδείγματος
- Η πρόκληση του εξευρωπαϊσμού/ ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
 - Ο «εξευρωπαϊσμός» των πολιτικών μετανάστευσης και ασύλου
 - Schengen
 - Δουβλίνο
 - Eurodac
 - Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου
 - Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής Frontex
 - Εξωτερικοποίηση των ευρωπαϊκών συνόρων
- Προνομακή κινητικότητα, νομαδισμός
 - Προνομακή vs ανεπιθύμητη κινητικότητα
 - Lifestyle migration
 - Golden Visa
 - Ψηφιακοί νομάδες
 - Η επίδραση της πανδημίας
- Νέες θεωρητικές/ εμπειρικές διερευνήσεις: Διασπορά και διαεθνικότητα
 - Η έννοια και τα είδη της διασποράς
 - Μετααποικιακή θεωρία
 - Η έννοια και οι μορφές διαεθνικότητας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Παρουσίαση με powerpoint, • Προβολή υποστηρικτικού οπτικοακουστικού υλικού • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργασία	39
	Αυτοτελής Μελέτη	69
	Συμμετοχή σε εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες εργασίας
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Ελληνικά Προαιρετική γραπτή εργασία Παρουσίαση προαιρετικής εργασίας Γραπτή εξέταση	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Βεντούρα, Λίνα (1994). Μετανάστευση και έθνος: Μετασχηματισμοί στις συλλογικότητες και τις κοινωνικές θέσεις, κεφάλαιο: «Η μεταπολεμική οικονομική μετανάστευση προς τη δυτική Ευρώπη».

Βεντούρα, Λίνα (2006), Διασπορά, Παγκοσμιοποίηση και Συλλογικότητες, Σύγχρονα Θέματα, 92, 31-39.

Bauman, Zygmunt (2009), Ρευστοί καιροί. Η ζωή την εποχή της αβεβαιότητας, Κεφάλαιο 2: «Η ανθρωπότητα σε κίνηση».

Glick Schiller, Nina, Linda Basch & Cristina Blanc-Szanton (1992), Transnationalism: A New Analytic Framework for Understanding Migration, Annals of the New York Academy of Sciences, Vol. 645, No.1, 1-24.

Καμπούρη, Νέλλη & Όλγα Λαφαζάνη (επιμ.), Οριακές αντιστάσεις. Κριτικές προσεγγίσεις της μετανάστευσης

Καραγιάννης, Βαγγέλης (2006), Μετανάστευση - Διεθνικότητα - Κινητικότητα. Παρατηρήσεις πάνω στην έρευνα διεθνικής μετανάστευσης, Σύγχρονα Θέματα, 92, 23-30.

McGarrigle, Jennifer (2022), *Lifestyle Migration*. In Peter Scholten (ed.), *Introduction to Migration Studies. An Interactive Guide to the Literatures on Migration and Diversity*, 169-177.

Παπαγεωργίου, Ιωάννης (2013), Ο εξευρωπαϊσμός των πολιτικών μετανάστευσης και ασύλου: από την κοινοτικοποίηση στη συλλογική επίβλεψη; *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 40, 70-94.

Parsanoglou, Dimitris & Konstantinos Tsitselikis (2015), *The emergence of the International Regulation of Human Mobility*. Στο Lina Venturas (ed.), *"Migration Management" in the Early Cold War: The Intergovernmental Committee for European Migration*, 13-32.

Parsanoglou, Dimitris (2020). *Commoning in Athens: migration and the right to the city*. In Aikaterini S. Markou & Meglena Zlatkova (eds.), *Post-Urbanities, cultural reconsiderations and tourism in the Balkans*, 121-135.

Parsanoglou, Dimitris (2020). *Volunteering for refugees and the repositioning of state sovereignty and civil society: the case of Greece*. *Citizenship Studies*, 24:4, 457-473.

Παρσάνογλου, Δημήτρης (2020), Τι άφησε πίσω της η 'προσφυγική κρίση'; Μετατοπίσεις του ευρωπαϊκού συνοριακού καθεστώτος και της εθνικής/κρατικής κυριαρχίας, *Κοινωνική Πολιτική*, 12, 23-38.

Παρσάνογλου, Δημήτρης (2024), Το μέλλον είναι εδώ, το μέλλον είναι τώρα; Ο χώρος της εργασίας στον μεταπανδημικό κόσμο, *Επιστήμη και Κοινωνία*. Επιθεώρηση πολιτικής και ηθικής θεωρίας, 44, 38-62.

Πετράκου, Ηλέκτρα (2006), Προβληματισμοί περί του διασπορικού λόγου: Οι θεωρητικές προσεγγίσεις του Robin Cohen και του James Clifford, *Σύγχρονα Θέματα*, 92, 40-45.

Sheller, Mimi & John Urry (2006), *The new mobilities paradigm*. *Environment and Planning A*, Vol. 38, 207-226.

Urry, John (2009), *Mobilities and Social Theory*. In Bryan S. Turner (ed.), *The new Blackwell Companion to Social Theory*, 477-495.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Citizenship Studies
- Επιστήμη και Κοινωνία
- Ethnic and Racial Studies
- International Migration Review
- Σύγχρονα Θέματα